

Främja etniskt entreprenörskap i europeiska städer

Sammanfattning

Inledning

Denna rapport presenterar resultaten från den sista modulen i Eurofound's forskning inom ramen för det europeiska nätverket av städer för lokal politik för integration av invandrare, CLIP (Cities for Local Integration Policy for Migrants). Målet med forskningen har varit att besvara följande frågor:

- Vilka profiler för etniskt entreprenörskap finns i städer? Vilka utmaningar och hinder ställs etniska entreprenörer inför? Inom vilka sektorer finns etniska entreprenörer? Vilka erfarenheter har etniska entreprenörer av att starta och driva ett företag?
- Vilka statliga och icke-statliga regler och bestämmelser styr sektorn för små och medelstora företag i allmänhet och de etniska små och medelstora företagen i synnerhet, och hur formar dessa regler och bestämmelser etniska minoriteternas utveckling som egenföretagare. Vilka policyer finns det som stödjer och främjar etniska företag?

Resultaten från studien presenteras som fallstudierapporter för 28 städer, med ingående redogörelser för etniskt entreprenörskap i varje stad. Dessa resultat sammanställs i en jämförande översiktsrapport som ger underlag för en uppsättning rekommendationer.

Sammanhang

Eurofound's forskning visar att entreprenörskapet bland invandrare ökar stadigt i Europa och spelar en allt viktigare roll i den sociala och ekonomiska strukturen i Europas städer. Etniska företag fyller en mångsidig och på många sätt unik funktion. De fyller luckor på marknaden, bidrar till att ge nedgångna stadsområden nytt liv, erbjuder nya produkter och tjänster, kan blåsa nytt liv i bortglömda hantverk och ge vissa sektorer välbehövlig trovärdighet. Dessutom bidrar etniska företag till att skapa arbetstillfällen och erbjuder möjligheter för sårbara befolkningsgrupper (såsom kvinnor och ungdomar från

vissa etniska grupper) så att dessa kan undvika fattigdomsfällan. Trots detta har det etniska entreprenörskapet som stöd för integration och skapande av arbetstillfällen varit ett försummat politikområde. Hittills har beslutsfattarna inriktat sig på anställning som den viktigaste integrationsåtgärden för invandrare. Större uppmärksamhet skulle kunna ägnas åt etniskt entreprenörskap, som ger invandrare bättre sociala möjligheter, möjlighet att utveckla mer socialt ledarskap, ökar minoriteters självförtroende och främjar social sammanhållning inom etniska grupper.

Resultat

Ett viktigt resultat från studien är att det inte är uppenbart för beslutsfattare att främja etniskt entreprenörskap. I många städer har stöd för etniskt entreprenörskap inte spelat någon roll i strategin för att stödja invandrares sysselsättning och integration i samhället.

Studien visar tydligt att många städers integrationsorgan saknar grundläggande data om etniskt entreprenörskap. Informationen kanske finns, men inom andra delar av förvaltningen, eller så har uppgifterna inte samlats in på ett enhetligt sätt. Där information finns visar den dock att andelen företag som ägs av invandrare ökar i många städer. I Köpenhamn, Frankfurt och Zürich utgör etniska företag cirka 20 procent av det totala antalet företag. I Amsterdam, Strasbourg och Wien är andelen över 35 procent. För nystartade företag är tendensen ännu mer påtaglig. I Frankfurt står till exempel invandrare bakom över hälften av de nystartade företagen.

De flesta av företagen är fortfarande verksamma inom traditionella sektorer som detaljhandel, restaurang och catering, men högt utbildade invandrare med goda kontakter inom olika sociala nätverk är på väg in i tillväxtsektorer som finans, IKT och medier. I Irland är till exempel en femtedel av de etniska företagen verksamma inom den högteknologiska IKT-sektorn.

Åtgärder som städer och lokala myndigheter erbjuder potentiella och befintliga etniska entreprenörer kan grupperas i två kategorier: dels åtgärder med fokus på strukturella begränsningar (regelverk och den institutionella miljön), dels åtgärder som syftar till att förbättra etniska entreprenörers personliga kompetens. Den senare typen av åtgärder är vanligast, eftersom städer har större frihet att erbjuda stöd och spela en aktiv roll inom detta område. Åtgärder som tillhör denna kategori är bland annat:

Erbjuda lättillgängliga, användarvänliga och kostnadseffektiva råd- och informationstjänster

Ett antal leverantörer, bland annat lokala myndigheter, handelskammare och fackföreningar erbjuder dessa tjänster i form av informationsevenemang, telefonhjälpjourer, webbplatser och tryckta vägledningar.

Stöd med att hitta en företagsmiljö

Dessa åtgärder innefattar bland annat allmänt stöd, till exempel att skapa företagsinkubatorer och särskilda företagszoner samt särskilt stöd till invandrare som kan tillhandahållas exempelvis av nätverk för invandrare.

Underlätta tillgången till finansiering

Eftersom finansinstitut generellt är mindre benägna att ge etniska företag lån finns det åtgärder för att minska risken med utlåning, till exempel stöd med att utforma verksamhetsplaner. Andra åtgärder är direkt tillhandahållande av lån och bidrag och samarbete med banker för att främja anställning av etnisk personal på lokalkontor.

Stöd med att hitta och leda personal

Bland dessa åtgärder finns lärlingsprogram för yrkesutbildning av unga invandrare samt utbildning i de färdigheter som behövs för att driva företag och få ett företag att växa.

Stöd för att förbättra företagarfärdigheter

Ett exempel på denna typ av åtgärd är mentorsprogram där framgångsrika etniska företagare erbjuder vägledning för invandrare som startar företag. Vissa åtgärder är mer specifika, till exempel ett program där invandrarkvinnor får följa framgångsrika affärskvinnor i deras verksamhet.

Åtgärder för att förbättra företagsklimatet är mindre vanliga, helt enkelt därför att den största kompetensen inom detta område finns på en hög nivå av förvaltningen i de flesta städer. Men i flera städer är de lokala myndigheterna aktiva och främjar åtgärder som stödjer etniska företag och företagande i allmänhet. Det gäller bland annat avreglering, stadsplanering och ökad delaktighet för etniska näringslivsorganisationer.

Slutsatser

Att skapa och upprätthålla goda grundförutsättningar för etniska entreprenörer ökar inte bara en stads ekonomiska resultat utan bidrar dessutom till en kontinuerlig integration av invandrare. Rapporten innehåller att antal rekommendationer till beslutsfattare som sammanfattas nedan:

Rapporten rekommenderar att beslutsfattare i Europa

- utnyttjar den potential etniskt entreprenörskap har att bidra till att skapa arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt för alla inom ramen för Europa 2020-strategin,
- tar vara på det etniska entreprenörskapet som en av de viktigaste dimensionerna i integrationen av invandrare,
- inleder en dialog med europeiska finansinstitut om den finansiella utestängningen av minoriteter.

Rapporten uppmuntrar EU-medlemsstaterna att

- erkänna och främja etniskt entreprenörskap som en del av en bredare integrationspolitik,
- se över regelverk och strukturella ramar för att starta företag, eftersom dessa ofta utgör hinder för att skapa företag,
- höja medvetenheten och öka kapaciteten hos förmedlande organisationer som utbildningscentra, rådgivningstjänster och näringslivsorganisationer.

Slutligen rekommenderar rapporten att beslutsfattare ska

- fylla informations- och kunskapsluckorna genom att investera i målinriktade och effektiva metoder för informationsinsamling,
- göra etniskt entreprenörskap till en lika naturlig del av städernas ekonomiska utveckling som av deras integrationsstrategier, med särskild inriktning på att skapa arbetstillfällen och öka den sociala integrationen,
- främja och underlätta samarbete mellan olika intressenter i städernas ekonomi, bland annat allmänna och etniska näringslivsorganisationer, handelsorgan, medier och yrkesutbildningsorganisationer.

Mer information

Rapporten *Promoting ethnic entrepreneurship in European cities* finns på <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1138.htm>.

För mer information, kontakta Anna Ludwinek, forskare, på alu@eurofound.europa.eu.